

[Askjær Jørgensen]

Jeg kan være enig med socialministeren i, at den socialpolitiske holdning, socialdemokratiet har, ikke er rigtig seriøs.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Det er til hr. Askjær Jørgensen, der nu fik flyttet diskussionen noget. Jeg har på intet tidspunkt hævdet og vil heller ikke på noget tidspunkt påtage mig at forklare, at det skulle være muligt på den ene side at øremærke nogle penge og på den anden side se totalt bort fra, hvordan man i øvrigt behandler dette lands folkepensionister. Fremskridtspartiet og VS kan uden tvivl helt abstrakt blive enige om, at folkepensionisterne har det elendigt – alt for elendigt. Så er der forskellige bud på, hvad man kan gøre ved det, men det vil jeg i første omgang lade ligge. Det er da klart, at folkepensionisternes boligudgifter er alt for høje, at varnehjælpen er vildt utilstrækkelig, at udgifterne til alt muligt andet er alt for høje, at tilskuddene er for små, og hvad ved jeg; det er der ingen uenighed om.

Men det, som jeg hele tiden har sagt, er, at alt dette jo ikke betyder, at man så skal bestemme sig for at fjerne øremærkningen af nogle penge, som er øremærkede til forbedring af de dårligst stillede folkepensionisters vilkår. Det er det, jeg har kritiseret også fremskridtspartiet for, og det vil jeg blive ved med at gøre. I øvrigt vil jeg ikke gå ind i en diskussion af, om ikke det kan hjælpe, hvis vi nu gør noget andet på nogle helt andre områder, der også er gode, osv., for de to ting står overhovedet ikke i modsætning til hinanden. Fasthold den særlige ydelse til de dårligst stillede folkepensionister, så vil vi i øvrigt gerne medvirke til at føre en social socialpolitik herhjemme! Så ved vi bare, at det ikke bliver sammen med fremskridtspartiet.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Jeg anser det for formålsløst at fortsætte en diskussion med hr. Tinning, når han bliver ved med at sige ting, som ikke er i overensstemmelse med sandheden. Jeg må anbefale hr. Tinning, inden vi næste gang skal diskutere dette her, at læse socialudvalgets betænkning fra 1977, hvor et bredt flertal i

folkettinget har udtalt sig om, hvad den sociale pensionsfond skal bruges til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Mette Madsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser vedrørende opkrævning af arbejdsgiverbidrag.

(Lovforslag nr. L 77. Fremsat 27/1 82).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kaj Poulsen (S):

Med dette lovforslag imødekommer vi den berettigede kritik, der har været fra små og mellemstore virksomheder vedrørende opkrævning af forskellige arbejdsgiverbidrag. Disse fem forskellige arbejdsgiverbidrag skal nu samles til én opkrævning fra ATP, og vi synes, at ministeren her har løst problemet på en behændig måde, således at vi finder, at lovforslaget er godt, og kan tilslutte os det.

Dyremose (KF):

Jeg kan sådan set tilslutte mig dette ved at sige, at det synes at være en meget behændig måde, det er løst på, men jeg synes desværre, det er noget sent, det sker. Jeg vil derfor straks indlede med at sige, at vi er positive over for dette lovforslag, og vi regner med, at vi kan støtte det.

Men vi kan ikke lade være med at gøre indsigelse, når arbejdsministeren i sin skriftlige fremsættelse skriver, at den omlægning, som blev gennemført med virkning fra den 1.

[Dyremose]

januar 1981, efterfølgende blev mødt med en del kritik. Enten har arbejdsministeren en meget kort hukommelse, eller også hører arbejdsministeren overhovedet ikke efter, hvad der foregår i folketingssalen.

Jeg har for en sikkerheds skyld som dokumentation fundet frem de referater af debatten i folketingssalen, som foreligger, og som også arbejdsministeren har adgang til, hvis han ikke har lyttet efter under behandlingen af sine forslag. Jeg kan oplyse, at den konservative ordfører, fru Agnete Laustsen, i forbindelse med behandlingen af et lovforslag vedrørende invalidepension – det er godt nok socialministeren, men jeg kommer til arbejdsministeren om lidt – den 11. marts 1980 sagde (Folketingstidende 1979-80, 2. samling, sp. 6119):

»Derimod vil forslaget med sikkerhed medføre øget bogholderi for erhvervslivet, som nu 12 gange årligt skal sende indberetninger og indbetalinger af meget begrænset størrelse til staten, hvor de før kun havde én årlig indbetaling.«

Da vi behandlede det tilsvarende lovforslag fra arbejdsministeren, sagde den konservative ordfører, fru Grethe Fenger Møller (Folketingstidende 1979-80, 2. samling, sp. 6637):

»Dermed får erhvervslivet større byrder, mere administration, og det gælder både store og mindre erhvervsvirksomheder.«

Og hun sagde senere (samme steds, sp. 6638):

»Vi er meget bekymrede ved, at forslaget i den grad betyder en meradministration for erhvervslivet på et tidspunkt, hvor man vil gøre noget for erhvervslivet ...«.

Det blev ikke bedre af, at det hele var så dårligt forberedt, at loven vedrørende invalidepension måtte ændres, inden den trådte i kraft, sådan at vi allerede i efteråret 1980 havde en ny behandling af den lovgivning, og det havde vi, fordi socialministeren havde glemt at oplyse, at justitsministeren havde sagt, at det forslag, man fik gennemført i foråret, ikke kunne administreres og var på kanten af lovgivningen. Man undlod sådan set også at nævne, at de oplysninger forelå, inden socialudvalget afgav betænkning.

Det svarede socialministeren ikke på, da jeg rejste det under første behandling i salen og anden behandling i salen den 16. december 1980. Men det var da også forud for

ikrafttrædelsen, at vi var kritiske og sagde nej til forslaget.

Da det så endelig var gennemført, var der andre end os, der kritiserede det, også uden for denne sal, men alligevel var det sådan, at da jeg den 4. februar 1981 spurgte skatteministeren, som på det tidspunkt havde ansvaret for administrationen, om han ville tage initiativ til en ændring, sagde skatteministeren (Folketingstidende 1980-81, sp. 5945):

»Jeg agter ikke at tage initiativ til ændringer, før det nærmere måtte blive godtgjort, at den nye indbetalingsform for arbejdsgiverne, der er valgt sammen med skatteafregningen, giver urimelige vanskeligheder.«

Hvorfor træder jeg nu rundt i alt det her, når vi har et godt lovforslag liggende på bordet? Det gør jeg, hr. arbejdsminister, fordi socialdemokratiet, fordi arbejdsministeren, fordi socialministeren, fordi skatteministeren skulle lære at lytte til, hvad ordførerne for det konservative folkeparti i rette tid, på rette sted har sagt, i stedet for at vente, indtil det er for sent, sådan at man har indført et nyt system den 1. januar 1981 og skal til at ændre det igen med virkning fra den 1. januar 1983 med den konsekvens, at vi har spildt en masse offentlige midler i den mellemliggende tid. Jeg håber, at denne dokumentation af, at kritikken blev fremført forud for vedtagelsen og på rette plads, nemlig i folketinget, vil gøre indtryk på arbejdsministeren og på regeringen, således at vi i fremtiden kan forvente, at man lytter efter os, når vi påpeger, at der vil være disse administrative konsekvenser, så vi kan forhindre, at vi først skal indføre det gode på så sent et tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Arbejdsministeren (Svend Auken):

For at udløse spændingen hos eventuelle samtidshistorisk interesserede skal jeg sige til hr. Dyremoses referat af forhistorien, at hr. Dyremose jo udelod det væsentligste, det, der gør, at skuden bliver skudt lidt i sæk alle de smukke advarsler og formuleringer til trods, nemlig at regeringen ikke havde ønsket, at det var statsskattedirektoratet, der skulle opkræve det, men at ATP skulle opkræve det på den måde, vi nu får gennemført. Arbejdsgiverforeningen sagde imidlertid i ATP nej til at påtage sig denne opgave.

[Arbejdsministeren]

Det, hr. Dyremose gik ind for, da vi senest diskuterede sagen – og det vil jeg da gerne nævne, da hr. Dyremose ikke selv var inde på det – var, at man skulle gå væk fra et system med opkrævning via forsikringsselskaberne, som – det var der dokumentation for – førte til, at meget store beløb blev unddraget de offentlige kasser. Derfor burde hr. Dyremose have placeret ansvaret dér, hvor ansvaret skulle placeres, nemlig hos de organisationer, der, dengang regeringen åbent og venligt tilbød dem at overtage opgaven, sagde nej. At de så i mellemtiden er blevet klogere, burde hr. Dyremose og jeg kun kunne glæde os over.

(Kort bemærkning).

Dyremose (KF):

Af hensyn til historieskriverne vil jeg også godt berigtige, at ATPs bestyrelse på det nævnte tidspunkt sagde nej, men det, vi så sagde, var, at man til gengæld i fællesskab burde finde en anden form for samordning i stedet for at indføre et system for disse fem indbetalinger, hvoraf nogle er helårige, nogle kvartalsvise og nogle månedlige. Vi sagde: det er for belastende, vi bør finde en anden måde, hvor det er samordnet og samtidigt.

Vi kunne også godt have ønsket os, at ATPs bestyrelse dengang havde sagt ja, men vi var sikre på, at hvis man havde indledt en forhandling med os om en anden metode, hvor det blev opkrævet et eller andet sted fra og beregnet af nogle andre, kunne vi allerede dengang være blevet enige om noget, der havde været meget mere effektivt og meget mere enkelt at administrere.

Svend Heiselberg (V):

Jeg skal undlade at blande mig i ministerens og hr. Dyremoses indbyrdes diskussion og blot give udtryk for tilfredshed fra venstres side over, at vi i dag kan debattere det lovforslag, som jo har sin oprindelse i det af venstre stillede beslutningsforslag nr. B 74, som var til behandling her i tinget den 18. marts 1981; jeg henviser til Folketingstidende sp. 8131 og følgende sider. Dengang blev der fra et flertal i folketinget tilkendegivet en positiv modtagelse af forslaget.

Når det er sagt, vil jeg tilføje, at det er egentlig fantastisk, at folketinget nogen sinde har kunnet finde på at lægge en sådan admi-

nistration ud til såvel store som små virksomheder. Det er klart, at mange virksomheder, handlende, håndværkere, landmænd, afstår fra at beskæftige folk; de vælger sammen med deres ægtefælle og børn selv at gøre arbejdet og derved blive fritaget for den meningsløse administration og udgift.

Men når nu lovforslaget skal til behandling i udvalget, vil venstre foreslå, at vi undersøger mulighederne for en fritagelse for betaling af ATP, Lønmodtagernes Garantifond, Arbejdsgivernes Elevrefusion, invalidepension og arbejdsløshedsforsikring for den først ansatte. Denne udgift må så bæres af staten.

Arbejdsministeren smiler, men det bekræfter kun hans manglende forståelse for, hvad der egentlig foregår i erhvervslivet. Derved ville mange mindre virksomheder slippe for en belastende administration og udgift, og det ville sikkert få den betydning, at nogle af de mindre virksomheder ville tage en medhjælper ind i virksomheden.

Det er venstres opfattelse, at vi er nødt til at gøre noget for de mindre virksomheder, og dette ville være en håndsækning, hvis folketinget vil medvirke hertil.

Som det er fremgået af mit indlæg, vil venstre i udvalget aktivt medvirke til at få forslaget yderligere forenklet.

Inger Harms (SF):

Som et antibureaukratisk parti kan socialistisk folkeparti tilslutte sig de administrative forenklinger, som lovforslaget giver mulighed for. Det kan jo ikke nægtes, at de små og mellemstore virksomheder er pålagt mange byrder fra statens side. Et eksempel herpå er den helt ulige opkrævningsprocedure, der finder sted for fem forskellige arbejdsgiverbidrag. Disse opkrævninger foreslås nu foretaget 4 gange årligt; desuden vil beregningen foregå på en mere forenklet måde.

Jeg skal dog ikke undlade at påpege, at dette lovforslag ikke blot giver en administrativ lettelse for arbejdsgiverne, men tillige giver dem en rentegevinst på 16 mill. kr. Da vi finder, at det er unødvendigt, at disse lettelser tillige skal give en pengemæssig gevinst, foreslår vi, at man forhøjer bidraget til Arbejdsgivernes Elevrefusion til brug for flere lære- og praktikpladser, så det svarer til de 16 mill. kr., rentegevinsten er på.

[Inger Harms]

Det forslag, vi behandler her i dag, og som er forligsstof, skal ses i sammenhæng med de lovforslag om efterløn, der blev forhandlet i sidste uge, og hvorefter man overfører et beløb på 300 mill. kr. til Arbejdsgivernes Elevrefusion. Den del ser vi gerne nærmere på; vi er spændt på, hvad de andre partier siger.

Med disse bemærkninger er vi villige til at se nærmere på forslaget i udvalget.

Lawaetz (FP):

I befolkningens øjne og vel ikke mindst i fremskridtspartiets laver vi en masse overflødige love, men her er efter min opfattelse en nyttig lov.

Hr. Dyremose var så elskværdig at give forhistorien og brugte vist udtrykket, at han tværede rundt i det hele. Nu er det ikke for at tage noget af æren, men hvis han læser alle de grønne bøger, vil han se, at jeg sådan set var den første, der nævnte dette. Og vi var ikke spor uenige; arbejdsministeren var ikke engang uenig med os. Det var smadderpraktisk, det, man indførte dengang. Derfor må der nu være ros til arbejdsministeren, fordi han har været konsekvent og lavet noget, der er mere fornuftigt, for det er absolut en forenkling, vi snakker om.

Når vi så har rost det, er der en række spørgsmål, vi måske skal se lidt kritisk på enten her eller i udvalgene. Det er tilsyneladende en række bemyndigelser til tre forskellige ministre. Det kan gøre, at jeg bliver en smule nervøs, navnlig når der er hele tre, men det er til en vis grad dækket ind af tidligere lovgivning. Der er dog nogle uklarheder. Vi må sikre os, at vi ikke ender i en eller anden samlet klump, som vi har svært ved at kontrollere, altså en slags arbejdsgiverafgift – et grimt ord. Sætningen et sted i bemærkningerne om, at eventuelle tab kan dækkes ind ved at udligne med de andre, er jeg knap så glad for, for så er det lige meget, om der er underskud i en af de fem, for så kan man bare hugge pengene et andet sted.

§ 9, stk. 1: Arbejdsgivere, der er omfattet af ATP-loven, indbetaler bidrag til dækning af fondens udgifter, herunder administrationsudgifter. ATP beregner bidraget. Det er noget, jeg vil sætte et spørgsmålstejn ved. Er det en ny udgift, hr. arbejdsminister, man skal have for at administrere det?

Stk. 2: Bidragets størrelse fastsættes én gang årligt af arbejdsministeren. Altså en bemyndigelse. Hvad er det? Sammenholdt med bemærkningerne på side 7, hvor der står: Aftale mellem bestyrelsen for ATP og undervisnings-, social- og arbejdsministerierne om ensartet grundbeløb. Der taler man om, at de skal aftale det, og deri ligger en risiko, som vi ikke rigtig kan kontrollere.

Så taler man om et ensartet grundbeløb på 50 pct., som åbenbart skal dækkes af ordningerne.

Derudover skal staten betale noget med 11 mill. kr. om året til de årlige driftsudgifter. Her vil jeg godt bringe på bane, at det indtægtstab for staten på 350 mill. kr., der kommer, fordi kommunerne fritages for bidraget til arbejdsløshedsforsikringen, skal vi kigge lidt på, for både før og efter denne lov er det jo skatteyderne, der kommer til at betale. Men kan det indicere, at disse 350 mill. kr. skal hentes et andet sted, således at disse tre bemyndigelsesministre finder på at forhøje afgifterne langs af sted?

Man kan pege på som eksempel AER, Arbejdsgivernes Elevrefusion. Vi startede på 2 øre, fik så 5 øre, så 10 øre og så 14 øre. Hvis man ser på fru Inger Harms, så synes hun, det er helt fremragende, og at det skulle fordobles en gang til. Men det skal nok komme af sig selv, når vi et andet sted taler om at skaffe 18.000 flere lære- og praktikpladser. Men det bliver jeg nødt til at sætte et spørgsmålstejn ved. Hvor henter vi de penge fra? Det er vel ikke sådan, at de tre ministre har holdt et hyggeligt møde herom og sagt: nu skal vi tage nogle flere penge fra virksomhederne? Hvis det er sådan, bliver vi nødt til på det punkt at melde pas. Der sker nemlig det, at man stadig belaster virksomhederne med nye udgifter. Da vi for 8 dage siden diskuterede bidraget til efterløn, var det 890 kr. Hvis vi giver os til at regne på det i dag, er det allerede steget, hvis vi tager det beregningsgrundlag, der foreligger. Det er sådan noget, man glemmer at lægge mærke til. Efter mit regnestykke nærmer vi os nu 1.000 kr. og 1.023 kr. fra fagforeningsmedlemmerne, og hvad enten man nu kan lide det eller ej, så ligner det en belastning af en arbejdsplads på 2.000 kr.

I princippet er vi altså enige om, at det er et udmærket lovforslag, men vi vil forbehol-

[Lawaetz]

de os ret til at få diskuteret de tvivlsspørgsmål, der kan være, inden anden behandling.

Grethe Kindberg Jørgensen (CD):

CD er tilfreds med den forenkling af indbetalingsmetoden for en række arbejdsgiverbidrag, som ligger i forslaget. Der har været rejst berettiget kritik af besværlighederne, især for de mindre virksomheder, og derfor er ændringen nødvendig.

Jeg vil dog gerne understrege, at CD ikke hermed har givet betingelsesløs tilslutning til L 52, som nu er til behandling i arbejdsmarkedsudvalget, selv om det af ministerens bemærkninger fremgår, at dette forslag forud sætter vedtagelse af L 52. Men vi har forstået, at det nu kan lade sig gøre fortsat at friholde arbejdsløshedsbidraget for den først ansatte, og på den baggrund kan vi tilsige lovforslaget en hurtig og positiv udvalgsbehandling.

Lone Dybkjær (RV):

Det radikale venstre kan tilslutte sig lovforslaget. Vi er ikke helt i den situation, som hr. Dyremose var i, at vi kan sige: Hvad sagde vi! Men også de konservative skal jo have lov til den slags bemærkninger ind imellem.

Jeg vil godt komme med en enkelt bemærkning til SFs ordfører, der er betænkelig ved de 16 mill. kr., der tilsyneladende går til arbejdsgiverne i denne sammenhæng. Det er faktisk det samme beløb, som vi fjernede fra dem sidst, idet vi dog dengang fjernede 20 mill. kr., så hvis man endelig skal sige noget om, hvem der skal have noget, så er de 16 mill. kr. 4 mill. kr. for lidt.

Arne Bjerregaard (KrF):

Vi kan selvfølgelig støtte lovforslaget. Vi har jo selv medvirket til, at det blev til.

Det er ganske morsomt at høre, at hr. Dyremose nu ønsker at skabe det indtryk, at han er den egentlige årsag til forslaget. Ak nej, hr. Dyremose, vi, der har været her lidt længere, må erkende, at så let går det ikke, for hvis ord alene kunne ændre lovene herinde, hvad havde vi så ikke fået ændret af love, og hvilke nye love var der så ikke kommet til? Nej det batter såmænd lidet, hvad man siger, om argumenterne er aldrig så gode, det har vi mange gange erkendt, og derfor har vi også prøvet at hjælpe til i et ærligt

samarbejde for at få skabt bedre vilkår også for erhvervslivet på forskellige områder. Det har vi også prøvet på her, og vi vedkender os åbent og ærligt, at det var noget af det, vi var med til at få frem i sin tid, ikke fordi hr. Dyremose havde sagt det, men fordi vi allerede i 1973 sagde, at her var noget, vi virkelig måtte have ændret. Og så har vi da selvfølgelig, når vi er gået ind i forhandlinger, prøvet hver gang at få dette ændret. Nu er det lykkedes, og det mener jeg såmænd ikke at hr. Dyremose skal have tak for. Er der nogen uden for dette hus, der skulle takke nogen, skulle de snarere takke de radikale og os for, at det er blevet ændret.

Men lad os ikke tage en længere debat om det. Jeg skal som sagt glæde arbejdsministeren med, at vi vil støtte forslaget.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Vi er vel egentlig i den situation i dag, at alle i folketinget – hvis man tør tolke venstresocialisternes tavshed positivt – er enige om, at det er et virkelig godt forslag, der er lagt frem. Det giver et håb om, at det i hvert fald skulle have en chance for at blive vedtaget, men man kan aldrig være 100 pct. sikker. Jeg vil dog gerne takke alle ordførerne for deres positive tilkendegivelser og så kun gøre nogle ganske få bemærkninger.

Hr. Dyremose og jeg udvekslede synspunkter for et øjeblik siden, så jeg skal kun lægge til det, jeg sagde, at hr. Dyremose aldrig har foreslået en forenkling i retning af det, der nu gennemføres, nemlig en samling i ATP. Det, hr. Dyremose i sin tid foreslog, var, at man fortsat overlod det til private, nemlig forsikringsselskaberne, at opkræve bidragene, uanset at vi alle vidste, at vi så gik glip af meget store beløb med det resultat, at de virksomheder, der betalte deres bidrag, blev dårligere stillet end de virksomheder, der ikke betalte.

Det egentlige ansvar eller æren, hvad man nu skal tale om, tilfalder nok arbejdsmarkedets parter og organisationer, som har besindet sig, og som i ATP er gået ind for at løse denne opgave, som vi allerede i sommeren 1980 havde ønsket at få løst.

Jeg vil gerne til hr. Svend Heiselberg sige, at havde vi ikke haft denne særordning med fritagelse for den første lønmodtager i arbejdsløshedsforsikringen og invalidepensi-

[Arbejdsministeren]

onsforsikringen, ville vi allerede fra 1. januar i år have kunnet gennemføre denne forenkling. Den er besværlig, men vi har taget den med, også fordi det er vor opfattelse, som hr. Svend Heiselberg var inde på det, at der kan ligge en særlig hjælp og begunstiging til mindre arbejdsgivere.

Men når hr. Svend Heiselberg så foreslår, at staten skal overtage indbetalingerne til overenskomstmæssigt aftalte pensionsordninger, så hører enigheden fuldstændig op. At staten skal til at betale dele af ATP, som slet ikke er nogen statslig ordning, men en ordning, der hviler på et aftalemæssigt grundlag på arbejdsmarkedet, hvor man løbende aftaler bidrag, åbner jo for fuldstændig fantastiske perspektiver. Det har jeg da aldrig forestillet mig at nogen kunne foreslå i alvor. Det var derfor, jeg tillod mig at smile ad hr. Svend Heiselbergs formentlig velmente forslag.

Fru Inger Harms er meget ked af, at de arbejdsgivere, der beskæftiger arbejdskraft, får en lettelse på 16 mill. kr. Det synes jeg fru Inger Harms skulle lade være med at kritisere og så i stedet satse på det, vi er enige om, nemlig at finde en løsning på lære- og praktikpladsproblemet, som indbefatter, at både det offentlige og arbejdsgiverne skyder penge i sagen.

Og her er jeg altså ikke helt enig med hr. Lawaetz. Jeg mener, det er i arbejdsgivernes egen interesse at medvirke til løsningen af lære- og praktikpladsproblemet, også ved solidarisk – hvis man kan bruge et sådant ord i de kredse – at tilskynde til oprettelse af pladser.

Så vil jeg sige hr. Lawaetz tak for de meget positive bemærkninger om selve forslaget og sige, at nogle af disse tekniske spørgsmål, som hr. Lawaetz rejser, egner sig meget til udvalgsarbejde. Jeg skal love, at vi skal svare på dem.

Der var kun ét spørgsmål, som kræver en kommentar direkte her ved første behandling, og det er spørgsmålet om kommunerne. Det, der sker, er jo, at for at få en forenklet kreds af arbejdsgivere, der indbetaler til ordningen, er det i disse EDB-tider nødvendigt, at der gælder, om jeg så må sige, de samme afgrænsninger i alle ordningerne, og da er man altså blevet enige om at tage kommunerne og offentligt finansierede institutioner ud af arbejdsgiverkredsen. Den måde, man

så klarer dette beløb på 350 mill. kr. på, som er et rent administrationsteknisk problem, er selvfølgelig, som der står i bemærkningerne, ved at tage spørgsmålet op i byrdefordelingsforhandlingerne mellem kommunerne. Man kan jo forestille sig, at man tilpasser de generelle bloktilskud, så det er altså ikke noget, der vil komme til at udløse skatter og afgifter, som hr. Lawaetz frygtede.

Så vil jeg sige til fru Grethe Kindberg Jørgensen, til fru Lone Dybkjær og til hr. Arne Bjerregaard, at jeg var glad for de positive bemærkninger. Jeg går ud fra – og det kan jeg vel sige til samtlige ordførere – at vi i meget nær fremtid og i fuld enighed her i folketinget kan får vedtaget dette forslag, som jeg tror vil lette tilværelsen for mange mindre og mellemstore virksomheder.

Dyremose (KF):

Der er ikke meget, der tyder på, at arbejdsministeren ikke får sin store enighed, og det er jeg glad for, for man trænger til den lettelse ude i virksomhederne. Jeg er også glad for arbejdsministerens afvisning af, at den beskedne likviditetslettelse, som opnås, skulle inddrages.

Jeg vil godt lige sige i forbindelse med arbejdsministerens bemærkning om, at vi havde foreslået, at det skulle forblive i forsikringsselskaberne, at det er rigtigt, det foreslog vi i forbindelse med behandlingen af den daværende lovgivning, men vi sagde også og har sagt ved flere lejligheder, at vi kunne også tænke os andre ordninger, hvor det hele blev samordnet og forenklet. Derfor er det ikke rigtigt, når arbejdsministeren siger, at vi aldrig har foreslået en anden samordning, det har vi rent faktisk. En af dem var også efterfølgende, det vil jeg medgive, det var nemlig i forbindelse med det spørgsmål, som jeg stillede til skatteministeren den 4. februar 1981, og det var i øvrigt et interessant spørgsmål, ikke så meget på grund af det svar, jeg fik, men på grund af at den radikale Bolvig i forbindelse med sagens behandling meddelte, at de radikale, som sammen med CD og kristeligt folkeparti havde gennemført den ændring, som gav besværet, nu godt ville være med til at ændre det. Og hr. Bolvig meddelte, at de radikale allerede havde været hos arbejdsministeren for at for- søge, om man i forbindelse med forliget kun-

[Dyremose]

ne få det ændret, så de radikale meddelte på det tidspunkt offentligt, at man gerne ville være med til at ændre. Jeg har forstået, at CD og kristeligt folkeparti også efterfølgende har været på den side, så i det næste majforlig var det altså den side af vognen, der havde størst vægt. Men i det første majforlig har jeg på fornemmelsen, at det var socialdemokratiet, der tvang de tre forligspartier til at gå med til denne ordning, som alle nu erkender var en dårlig ordning.

Svend Heiselberg (V):

Når ministeren spørger, om jeg virkelig har tænkt mig, at man skal gribe ind i overenskomster, vil jeg sige, at dette gælder jo både dem, der har overenskomst, og dem, der ingen overenskomst har; de må altså betale disse ordninger.

Og så må jeg sige til ministeren, at når folketinget laver så tåbelige ordninger, der giver så stor en administration og så store udgifter, som tilfældet er, er der kun folketinget og staten til at rette på det. Så kan ministeren jo vende det, hvordan han vil, men det er folketinget, der i sin tid har vedtaget de forskellige ordninger, som man har skullet administrere, og som man skal betale til. Derfor er det ganske naturligt, at folketinget også må bøde for de beslutninger, som man i sin tid har truffet, og som har gjort, at mange virksomheder er i den situation, at de vælger, som jeg også nævnte det i min ordførertale, at udføre arbejdet sammen med deres ægtefælle og deres børn i stedet for at tage folk ind i virksomhederne, og så kan ministeren jo komme med sine forskellige forslag om beskæftigelsesarbejde, kommunalt arbejde osv. som erstatning derfor.

Lawaetz (FP):

Jeg nævnte sådan set de 350 mill. kr. som et spørgsmål, det er jo rimeligt, og jeg er for så vidt også tilfreds med svaret. Jeg tror, vi kan finde en eller anden løsning på det, som er rigtig.

Hvad angår Arbejdsgivernes Elevrefusion vil jeg godt sige, at det var jo noget, som virksomhederne var indforstået med at betale, for, som man siger: vi skal have uddannet ungdommen. Og dem, der gjorde vrøvl, var sådan set alle dem, der ikke havde lærlinge; de gjorde et fantastisk vrøvl. Men jeg har

heller ikke sagt i dag, at vi ikke vil betale. Vi vil godt betale. Jeg nævnte det som et eksempel på, at man bare skal have styr på, at der ikke kommer nogen udgifter bag på os, som man bare kan forhøje; det må være noget, man skal kunne tale med erhvervslivet om. Og det er klart, når man så hører fru Inger Harms, som helst så det tredobbelte måske, så bliver man en lille smule betænkelig; det inspirerede mig til overhovedet at komme ind på det. Den skal køre deruda'. Der kan sættes et spørgsmålstegn i dag, hvor der bliver flere og flere lærepladser i den offentlige sektor, måske også noget, vi skal diskutere i udvalget.

Så var der endelig ved at være et overbud med hensyn til, hvor meget virksomhederne kan tjene i renter. Det tror jeg også vi skal regne lidt på, for jeg vil høfligt gøre opmærksom på, at ved sådan noget som tilskud til invalidepension og arbejdsløshedsforsikring havde man før kredit i over 1 år, nu skal man til at indbetale hurtigere. Det skal vi vist derfor regne på, inden man overgår hinanden i at forære virksomhederne noget. Og skulle de endelig få et par millioner kroner til konkurrenceevnens forbedring, så skidt med det.

Aase Olesen (RV):

Jeg føler anledning til at sige tak til hr. Dyremose, som på udmærket vis har bidraget til historieskrivningen. Der vil nok også kunne findes andre akter i folketingets forhandlinger, der kan vise, at den opfattelse ikke er helt forkert.

Men jeg vil gerne sige til arbejdsministeren, som er så glad for at have fået succes her i dag med tilslutning fra samtlige partier, at det er jo udmærket, at først laver man noget skidt, og så laver man det om, og så bliver alle glade. Det kunne da godt få mig til at spørge, om ikke arbejdsministeren har lyst til at forfølge succesen og så lade de små firmaer, godt nok de uorganiserede, slippe lidt nemmere om ved denne mærkværdige kinesiske feriegirordning, man nu slås med.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Det er, ligesom der kom andre toner, da det radikale venstre skiftede ordfører her i sidste omgang.

[Arbejdsministeren]

Jeg er nødt til at sige til fru Aase Olesen, at regeringen havde intet ønske om, at det var skattevæsenet, der skulle opkræve det, men regeringen blev bragt i en tvangssituation, fordi arbejdsmarkedets parter i ATP nægtede at tage denne opgave på sig. Vi var i en tvangssituation, og jeg erindrer i hvert fald ikke under de forhandlinger, jeg har deltaget i, men som fru Aase Olesen af grunde, som jeg ikke er herre over, ikke har deltaget i, at det radikale venstre nogen sinde har nævnt, at vi skulle påtvinge ATP en opgave, som de ikke ønskede at udføre. Men det radikale venstre var enig med regeringen i, at det var uholdbart, at de penge ikke blev indbetalt, der skulle betales ind. At vi havde ønsket en mere smidig måde at opkræve dem på end den, som arbejdsmarkedets parter ville give os mulighed for, er en anden sag, og det er det, vi retter på nu, men det er altså ikke regeringens eller det radikale venstres fejl, så der er ingen grund til selvpineri i den forbindelse fra fru Aase Olesens eller andre radikales side.

Så vil jeg gerne sige til hr. Svend Heiselberg, at socialdemokratiet og regeringen anvender aldrig tvang i forbindelse med forhandling med andre partier, men vi må erkende realiteterne, og apparatet i ATP er ikke offentlig ejendom; det er et apparat, der er etableret efter aftaler mellem arbejdsmarkedets parter, som så efterfølgende er fulgt op med en lovgivning, men det er ikke finansieret af skatte kroner eller statskroner. Hvis man skal ændre ATPs status og gøre det til et direktorat – det forstår jeg er det, hr. Svend Heiselberg er inde på – er det klart, at vi har helt andre muligheder, men før man har gjort dette, må man respektere – i overensstemmelse med loven – at vi har en bestyrelse i ATP.

Og så kommer vi til det principielle: det er ikke staten, og det er ikke dette folketing, der fastsætter bidragene til ATP. Det er ikke dette folketing, der fastsætter bidragene til Lønmodtagernes Garantifond. Det er ikke dette folketing, der fastsætter bidragene til Arbejdsgivernes Elevrefusion. Det er noget, der træffes beslutning om i de dertil hørende bestyrelser. Og gør man nu det, at man fra folketinget på en uigennemtænkt måde f. eks. griber ind i en pensionsordning, så ændrer man fuldstændig karakteren af disse ordninger. Og så vil jeg gerne sådan forsigtigt gøre

hr. Svend Heiselberg opmærksom på, at det drejer sig jo ikke om de store beløb. Jeg tror, at det, der har irriteret masser af små virksomheder – for den sags skyld nu også store virksomheder – har været, at man ikke kunne få et stykke papir, der sagde, hvad man skulle betale, og hvorfor man skulle betale det, udregnet på forhånd, så det eneste, man skulle gøre, var fire gange om året at indbetale. Det er det, vi har foreslået nu.

Så vil jeg endnu en gang gerne sige samtlige ordførere tak for de positive bemærkninger.

Grethe Kindberg Jørgensen (CD):

Jeg vil bare gerne til hr. Dyremose sige, at jeg tror ikke, CD nogen sinde har været under tvang af noget som helst parti, heller ikke socialdemokratiet. Jeg synes, det var en lidt kedelig bemærkning. Men i et forlig, hr. Dyremose, er man jo nødt til at bøje af, og det synes jeg hr. Dyremose skulle tage til efterretning. Det kunne være, at det kunne hjælpe en lille bitte smule.

Aase Olesen (RV):

Jeg vil gerne gentage mit spørgsmål til arbejdsministeren, om han ikke agter at forfølge succesen og få tilslutning her i folketinget til at forenkle feriegirordningen.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg tror, fru Aase Olesen skal checke sit bagland i denne sag, før man kommer videre frem med dette spørgsmål. Jeg tror, fru Aase Olesen og jeg er enige om, at tingene skal laves så enkelt som muligt, men hvis man skal lave en enkel feriegirordning f. eks. sammen med denne opkrævningsreform, der nu gennemføres, indebærer det, at vi må suspendere de feriekortoverenskomster, der er indgået, og som betyder en enorm likviditetsmæssig lettelse for alle de virksomheder, der er omfattet af en feriekortoverenskomst. Man kan ikke køre med et universelt system som det, jeg forstår fru Aase Olesen er interesseret i, og så samtidig opretholde en mulighed for arbejdsmarkedets parter for at indgå feriekortoverenskomster.

Så vil jeg endelig sige, at feriepostgiroanvisningsordningen, som altså gælder dem, der ikke er omfattet af en feriekortoverenskomst, er et system, som er udformet af ar-

[Arbejdsministeren]

bejdsmarkedets parter. Er der forslag til, hvordan man kan lette det, er vi selvfølgelig indstillet på at lytte til dem, men jeg vil dog gerne sige til fru Aase Olesen, at det er en væsentlig enklere og mere fornuftig administration, end den tidligere feriemærkeordning var.

Dertil kommer, hvad der jo også viser sig nu, at nu falder pengene, nu kommer de penge ind, der skal indbetales, og der er ikke mulighed for at snyde og omgå systemet som tidligere. Det er klart, at fru Aase Olesen og jeg ikke har den opfattelse, at det er en forenkling at åbne op for muligheder for omgåelse og svindel i forbindelse med ordningen. Vi er begge to af den opfattelse, at der selvfølgelig skal være tale om, at alle svarer enhver sit og betaler det, de skal.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget *Bente Juncker* har meddelt mig, at hun ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor hun anmoder om orlov, jfr. folketingets forretningsordens § 42, stk. 3, litra c, fra og med den 8. februar samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

I skrivelse af d.d. meddeler industriministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om liniekonferencer.
(Lovforslag nr. L 93).

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Skatte- og afgiftsudvalget (4/2 82):

Udtræder: Ritt Bjerregaard (S)

Ny stedf.: Lone Dybkjær (RV)

Udv. om undersøgelse af P. og T.-væsenet (4/2 82):

Udtræder: Margrete Auken (SF)

Nyt medl.: Ole Henriksen (SF)

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Industriministeren (Erling Jensen):

Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om liniekonferencer.

(Lovforslag nr. L 93).

Frihed for skibsfarten til uanset nationalitet at konkurrere om de for hånden værende laster uden indblanding fra myndighedernes side er grundlaget for den danske handelsflådes eksistens. I et land med en absolut set beskeden udenrigshandel er det lykkedes at opbygge en handelsflåde med en tonnage på mere end 5 mill. BRT. Disse skibe kan kun beskæftiges ved sejlads for andre, og mere end 90 pct. af den danske handelsflådes indsejling, som i 1981 skønnes at udgøre ca. 17 mia kr., hidrører da også fra sejlads mellem fremmede havne («cross trade»).

Princippet om den frie skibsfart er fastslået i OECDs liberaliseringskode for usynlige betalinger, men i efterkrigsårene er der på forskellig måde gjort indgreb i denne frihed. Således har en række lande uden for OECD for at beskytte deres egen handelsflåde fastsat regler, der forbeholder en vis del af deres udenrigshandel for nationale skibe. Endvidere er der i adskillige bilaterale aftaler indeholdt regler om en fordeling af trafikken mellem de to lande.

Sådanne indgreb har i første række ramt liniefarten, dvs. regelmæssig sejlads på nærmere bestemte havne, normalt med stykgods, fordi denne fart er lettest at regulere. Liniefarten udgør kun en mindre del af de samlede søværtstransporter, men er specielt for Danmark af meget stor betydning, idet ca. 40 pct. af de samlede danske fragttindtægter hidrører fra sådan fart.